

# เฮนริก มิคอลาจ โกรสกี

## Henryk Mikolaj Gorecki

ผศ.วิบูลย์ ตระกูลอัน\*

**ช่วง** กลางศตวรรษที่ 20 ศิลปะของยุโรปตะวันออกได้พยายามแยกตัวออกจากศิลปะยุโรป ทำให้ศิลปะของยุโรปตะวันออกส่วนใหญ่ปราศจากอิทธิพลต่างๆ ปี ค.ศ.1956 เหล่าผู้ทรงคุณวุฒิชาวโปแลนด์ได้แสดงเจตนาธรรมณ์ และประกาศถึงแนวทางของพวกเขาที่ต้องการให้วัฒนธรรมทางศิลปะของยุโรปตะวันออกมีความเป็นอิสระ มีทิศทางที่เป็นไปตามแบบของยุโรปตะวันออกเองตั้งแต่นั้นมาโปแลนด์มีการพัฒนาทางด้านศิลปะอย่างรวดเร็ว โดยที่ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพลของศิลปะตามสมัยนิยมของชาวยุโรปและอิทธิพลอื่นๆ ในทางตรงกันข้ามสิ่งเหล่านั้นกลับทำให้การผลิตผลงาน และความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินแต่ละคนพัฒนาขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามมีนักประพันธ์สายเลือดใหม่ของยุโรปตะวันออก รวมไปถึงสหภาพโซเวียตเดิม โดยเฉพาะในโปแลนด์ และยูโกสลาเวีย ได้รับอิทธิพลจากดนตรีที่มีแนวคิดแบบอวองการ์ด (Avant Garde) จากพวกยุโรปตะวันตก เนื่องจากดนตรีแนวนี้ถูกนำเข้ามาแสดงในประเทศโปแลนด์ จึงทำให้นักประพันธ์ชาวโปแลนด์มีแหล่งวัตถุดิบสำหรับนำมาใช้ในการประพันธ์เพลงเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังได้นำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นนักประพันธ์ชาวโปแลนด์รุ่นเก่า อย่างเช่น Witold Lutoslawski (1913-1994), Kazimierz Serocki (1922-1981), Tadeusz Baird (1928-1981) ได้เปลี่ยนจากการพัฒนาดนตรีสิบสองเสียง และแนวคิดของลำดับไปสู่ความหรรษา ความเข้มข้น และการไต่ร่ตรงในการแสดงออกของอารมณ์

ส่วนเหล่านักประพันธ์รุ่นใหม่ อย่างเช่น Krzysztof Penderecki (1933), Boguslaw Schaffer (1929), Henryk Gorecki (1933), Wojciech Kilar (1932) และ Wlodzimierz Kotonski (1925) (Kotonski เป็นนักประพันธ์ที่อายุมากกว่า Baird แต่ลักษณะทางดนตรีของเขาใกล้เคียงกับนักประพันธ์รุ่นหนุ่มมากกว่า) กลุ่มนักประพันธ์รุ่นใหม่เหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากดนตรีที่มีแนวคิดแบบอวองการ์ดของพวกยุโรปตะวันตกเช่นกัน ซึ่งทำให้ลักษณะทางดนตรีของพวกเขาได้เปลี่ยนไปเป็นดนตรีที่มีลักษณะเป็นการตัดทุกทุกอย่างออกไป เหลือไว้เฉพาะสิ่งที่มีผลโดยตรงต่อเสียงเท่านั้น

นักประพันธ์ร่วมสมัยชาวโปแลนด์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากในหมู่ผู้ฟังชาวโปแลนด์ จนกระทั่งในช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 นักประพันธ์ชาวโปแลนด์เริ่มเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ โดยที่นักประพันธ์บางท่านมีความโดดเด่นกว่านักประพันธ์ท่านอื่นๆ

\* อาจารย์ประจำวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต

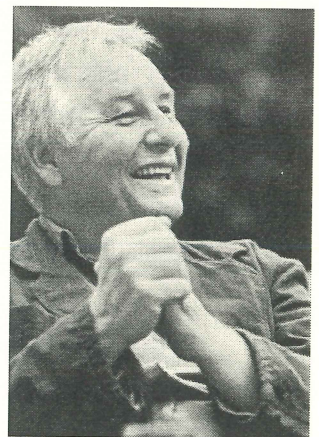
"นักประพันธ์ชาวโปแลนด์ที่โดดเด่นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่โดยสองคนแรก คือ Witold Lutoslawski และ Krzysztof Penderecki ได้รับการยอมรับจากหมู่ผู้ฟังในระดับนานาชาติตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 1960...คนที่สาม คือ Andrzej Panufnik (1914-1991).. ส่วนคนที่สี่ คือ Henryk Mikolaj Gorecki" (Jacobson, B., 1994)

Henryk Gorecki มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มผู้ฟังชาวโปแลนด์ แต่รู้จักกันเพียงเล็กน้อยในหมู่ผู้ฟังชาวยุโรปตะวันตก จนกระทั่งปี ค.ศ.1992 บทประพันธ์เพลง *Symphony No.3, Symphony of Sorrowful Song, Op.36* สำหรับเสียงโซปราโนและวงออร์เคสตรา (ถูกประพันธ์ขึ้นปี ค.ศ.1976) ถูกนำมาบันทึกเสียง ซึ่งเป็นบทประพันธ์เพลงที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก หลังจากนั้นไม่นานตัวเขาและบทประพันธ์เพลงชิ้นนี้ก็เริ่มเป็นที่รู้จัก เขากลายเป็นนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ยิ่งไปกว่านั้นเขาได้กลายเป็นบุคคลสำคัญของประเทศ ต่อมาบทประพันธ์เพลงชิ้นนี้ถูกจัดอยู่ในระดับมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับงานที่มีลักษณะเป็นวงออร์เคสตรา และเพลงร้อง

### เฮนริก มิโคลาจ โกเรกกี (Henryk Mikolaj Gorecki)

Henryk Mikolaj Gorecki (6 ธันวาคม ค.ศ.1933) นักประพันธ์ชาวโปแลนด์ เกิดที่เชอนิกา (Czernica) ใกล้เมืองริบนิค (Rybnik) ดินแดนแถบซิลิเซีย (Silesia) ของประเทศโปแลนด์ ในปี ค.ศ.1951 เขาเป็นครูระดับประถม และในปีถัดมาได้เริ่มศึกษาดนตรีที่ School of Music Rybnik ต่อมาระหว่างปี ค.ศ.1955-1960 เขาเริ่มศึกษาการประพันธ์ เพลงอย่างจริงจังที่ Katowice State Higher School of Music (PWSM) ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนได้ยกฐานะเป็น Academy of Music โดยเขาได้เรียนกับ Boleslaw Szabeliski (เป็นศิษย์ของ Karol Szymanowski ในช่วงทศวรรษที่ 1920) หลังจากจบการศึกษา เขาได้เดินทางไปปารีสและได้มีโอกาสศึกษากับ Messiaen

โดยในช่วงทศวรรษที่ 1950-1960 นี้ เป็นช่วงแรกที่เขาเริ่มงานการประพันธ์เพลงและได้ทำงานที่ Katowice State Higher School of Music จนได้เป็นศาสตราจารย์ทางด้านการประพันธ์เพลง ปี ค.ศ. 1975-1979 และได้เป็นอธิการบดีที่สถาบันนี้ระหว่างปี ค.ศ.1975-1979



เฮนริก มิโคลาจ โกเรกกี

ที่มา: <http://www.palamjournal.com/Library/Biographies/Gorecki/gorecki.html>



"ฉันเกิดในซิลิเซีย ... ซึ่งเป็นแผ่นดินของชาวโปแลนด์โบราณ แต่มี 3 วัฒนธรรมร่วมกัน คือ โปแลนด์ สาธารณเชค และเยอรมัน ทำให้ฉันชอบดนตรีของเชค เพราะฉันรู้จักแหล่งของมันเหมือนกับที่รู้ว่าดนตรีเยอรมัน และออสเตรียมาจากไหน ทำให้ฉันจึงนับถือ Mozart, Schumann, Schubert, Brahms, Beethoven, Bach ... ทำให้ฉันจึงหลงรัก Szymanowski และ Chopin ทำให้ฉันจึงเติบโตมากับนักประพันธ์เหล่านี้ เพราะตอนที่ฉันเริ่มศึกษาดนตรี ฉันไม่มีแนวคิดเกี่ยวกับดนตรี มีแต่ความว่างเปล่า ชื่อเหล่านี้มาอยู่ใกล้ตัวฉันเสมอ ... ใครสักคนอยากอยู่ในหนทางที่พิเศษ ใครบางคนคิดมากเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ ฉันไม่คิดอย่างนั้น ... ไม่มีใครเลือกเวลาและสถานที่เกิดได้" (Henryk Mikolaj Gorecki, Poland, July 18, 1977 อ้างถึงใน Harley, J., Maja, T., 2001)

ดนตรีของ Gorecki ได้รับอิทธิพลจากดนตรีในรูปแบบต่าง เช่น ดนตรีระบบสิบสองเสียง (Twelve-Tone Serialism) แบบ Webern และดนตรีแบบโมเดิร์นนิซึม (Modernism) จาก Stockhausen, Boulez, Xenakis, และ Nono เขายังได้รับอิทธิพลจากนักประพันธ์อื่น เช่น Bartok, Szymanowski, Messiaen และ Scriabin รวมไปถึงได้รับอิทธิพลจากนักประพันธ์รุ่นเดียวกับเขาอย่าง Penderecki และ Serocki เป็นต้น นอกจากนั้นเขายังก้าวเข้าสู่ดนตรีมินิมอลลิซึม (Minimalism) ซึ่ง *Symphony No.3 : Symphony of Sorrowful Song* (1976) เป็นบทประพันธ์เพลงที่สะท้อนให้เห็นดนตรีในแบบมินิมอลลิซึม และเป็นบทประพันธ์เพลงที่สร้างชื่อเสียงให้เขาเป็นอย่างมาก

Gorecki เริ่มมีผลงานการประพันธ์เพลงตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1950 โดยผลงานลำดับแรกคือ *Four Preludes for Piano* (1955) งานของเขาพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งบทประพันธ์เพลง *Old Polish Music* (1969) ซึ่งแสดงการพัฒนาการของดนตรีอย่างมาก จนสามารถกล่าวได้ว่าเป็นดนตรีที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสูงจนถึงปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าแนวการประพันธ์เพลงของเขาไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์แบบดั้งเดิม และทิศทางในงานของเขาพัฒนาไปในบททางประพันธ์เพลงสำหรับเสียงร้อง

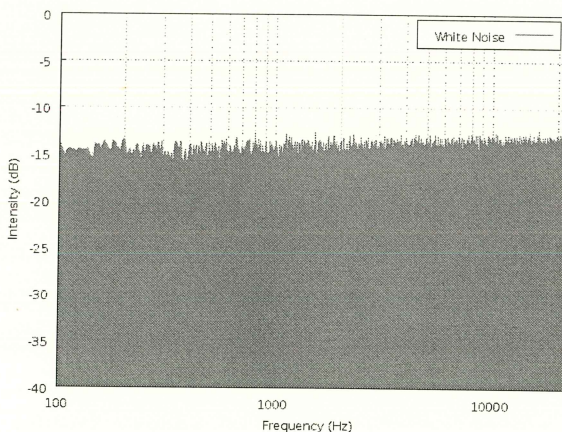
ในปี ค.ศ.1958 ขณะที่เขากำลังศึกษาอยู่นั้น ผลงานของเขาถูกนำออกแสดงเป็นครั้งแรกที่เมือง Katowice ซึ่งนำไปสู่การแสดงผลงานของเขาในเวลาต่อมา โดยปี ค.ศ.1958 บทประพันธ์เพลง *Symphony No.1* และ ปี 1960 บทประพันธ์เพลง *Scontri for Orchestra* ได้ถูกนำออกแสดงในงาน Warsaw Autumn International Festival of Contemporary Music จากนั้นในปี ค.ศ.1961 เขาจึงประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติเป็นครั้งแรกในฐานะนักประพันธ์ เมื่อบทเพลง *Symphony No. 1* ได้รับรางวัลชนะเลิศในงานประกวด Biennial Festival of Youth ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

เขามีโอกาสประพันธ์เพลงเพื่อต้อนรับการเสด็จเยือนประเทศโปแลนด์ของ Pope John Paul II ถึง 2 ครั้ง โดยปี ค.ศ.1979 ด้วยบทประพันธ์ *Beatus Vir* ซึ่งถูกนำออกแสดงที่เมืองคราคอฟ (Krakow) และบทประพันธ์เพลง *Totus Tuus* ในปี ค.ศ.1987

ดนตรีของเขาแสดงถึงความศรัทธาในศาสนา แต่ก็มีนาเสนารูปแบบที่แตกต่างจากแบบดั้งเดิมอย่างหลากหลาย ตัวอย่างเช่น บทเพลง *Beatus Vir* (1979) เป็นบทที่แสดงถึงภาวะจิตใจที่สงบแต่เพลง *Miserere* (1981) และบทประพันธ์เพลง *Good Night* (1990) แสดงถึงจิตวิญญาณ

### ลักษณะทางดนตรี

Gorecki ได้รับการยกย่องเป็นนักประพันธ์เพลงชั้นแนวหน้าของดนตรีบุกเบิก (Experimentalist) ของโปแลนด์ และมีแนวคิดทางดนตรีแบบอวองการ์ดร่วมกับ Penderecki, Serocki, Lutoslawski และคนอื่นๆ จึงถูกเรียกว่า "*Polish school of the 1960s*" หรือ *Polish Musica Avant-Garde Troika* พวกเขาได้สร้างรูปแบบใหม่สำหรับดนตรีโดยเป็นการใช้เสียงที่กระต้าง และเป็นกลุ่มของเสียงขนาดใหญ่ที่มีความรุนแรง โดยเรียกดนตรีแบบนี้ว่า "*Sound Mass Composition*" หรือ "*Sonoristic Composition*" ซึ่งชื่อเหล่านี้มาจากคำว่า "*Sonorous*" หรือ "*Sounding*" ที่มีลักษณะเป็นแบบที่เรียกว่า "*White noise*" หรือ "*White Sound*" นั่นเอง



"นักประพันธ์อย่าง Gorecki และ Kilar มีลักษณะดนตรีที่มีความพิเศษอย่างมาก เรียกว่า *Percussive-White-Noise* ในสำนวนดนตรีที่เป็นแบบโปแลนด์ โดยลักษณะดนตรีมีความโดดเด่น และมีความเป็นเอกลักษณ์ในด้านของวิธีการและปัจจัยต่างๆ" (Salzman, E., 1967: 185)

ลักษณะของเสียง *White Noise* เป็นความถี่เสียงในทุกความถี่ บางครั้งเรียกว่า "*White Sound*"

ที่มา : [http://en.wikipedia.org/wiki/File:White\\_noise\\_spectrum.png](http://en.wikipedia.org/wiki/File:White_noise_spectrum.png)

ดนตรีรูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยการตัดปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ออกไป เหลือไว้แต่เพียงสีสันทันของเสียง หรือธรรมชาติของเสียงเท่านั้น เช่น บทประพันธ์เพลงที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงอย่าง *Scontri for Orchestra* (1960) ซึ่งดนตรีมีลักษณะเป็นก้อนเสียงขนาดใหญ่หลายกลุ่ม (*Massive Blocks*)

จากลักษณะของดนตรีที่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยในด้านของเสียง ดังนั้นสามารถพบลักษณะกลุ่มก้อนของเสียงขนาดใหญ่ที่เรียกว่า "คลัสเตอร์ (Cluster)" แต่ถึงอย่างไรก็ตาม Gorecki ไม่เคยใช้เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ในบทประพันธ์เพลงของเขา



บทประพันธ์เพลง *Symphony No.1* (1959), *Scontri* (1960), *Canti Strumentali* (1962), *Muzyczna II & IV* (1967 & 1970) และ *Muzyka Staropolska* ('Old Polish music', 1969) เป็นบทประพันธ์เพลงที่มีลักษณะเป็นกลุ่มของเสียงที่มีการปะทะและโต้แย้งกัน ลักษณะเหล่านี้สร้างจากเสียงของเครื่องดนตรีเพียงชนิดเดียว หรือเสียงจากวงออร์เคสตรา

บทประพันธ์เพลง *Olden Style* (1962) เป็นบทประพันธ์ที่มีความพิเศษในเรื่องการจำกัดเสียงประสาน จังหวะ และพื้นผิว โดยนำลักษณะของโมดเพลงพื้นบ้านของโปแลนด์ การสวดมนต์ หรือแม้แต่บทร่ายเวทมนต์ของยุคกลาง (Medieval) มาใช้

ความหลงใหลในดนตรียุคกลางที่แสดงออกในบทเพลง *Old Polish Music* (1969) ซึ่งบรรเลงด้วยเสียงของฮอว์น และเสียงของเครื่องสายที่เล่นเลียนแบบเป็นเสียงร้อง และยังรวมถึงบทประพันธ์เพลง เช่น *Symphony No.2 "Kopernikowska"* (1972) อีกด้วย ผลงานการประพันธ์เพลงเหล่านี้มีพลังมาก Gorecki ได้นำเนื้อร้องมาจากเพลงสวด จากบทโคลงที่ใช้สำหรับร้องโต้ตอบกันของชาวโปแลนด์ในศตวรรษที่ 14 มาใช้

"งานของเขาในช่วงศตวรรษที่ 1960 ... คือ *Genesis I-III* (1962-63) และ *La Musiquette I-IV* (1967-70) ... โดยเพลง *Genesis* มีลักษณะเป็นแบบ *Sonorous Expressionism*" (Heymann, K., 2000).

บทประพันธ์เพลง *Genesis* (1962-63) เป็นงานที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวแทนจากผลงานเพลงทั้งหมด บทประพันธ์นี้แสดงที่มาของจุดกำเนิดความคิดสร้างสรรค์ที่เขานำมาใช้สร้างงาน เขาให้ความสนใจกับชีวิตเรียบง่ายของชนบท ดนตรีที่บรรเลงด้วยออร์แกนในพิธีสวด รูปแบบที่เป็นโพลีโฟนีของ Palestrina จากศตวรรษที่ 16 ลักษณะความดัง-เบา แบบ Beethoven และพลังของวงออร์เคสตราแบบยุคโรแมนติกตอนปลาย

นอกจากสำนวนดนตรีที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังสามารถพบดนตรีแนวเอ็กเพรสชันนิซึมที่มีลักษณะเป็นดนตรีเอโทนาล ซึ่งเขานำเทคนิคของซีเรียลลิซึมแบบ Webern มาใช้ เช่น *Sonata for two violins* (1957) และบทเพลง *Concerto for five instruments and string quartet* (1957) เป็นต้น อีกทั้งในบทประพันธ์อื่น เขายังได้รับอิทธิพลดนตรีนีโอคลาสสิกอีกด้วย

"ดนตรีเริ่มจากเสียง ซึ่งมันเป็นรากฐานร่วมกันกับตัวดนตรีเสมอ ทั้งในทำนองหลัก หรือโครงสร้างของดนตรี ปัจจุบันมักกล่าวกันว่าไม่มีทำนองหลัก แต่อย่างไรก็ตามมันก็ยังคงอยู่ ช่วงหนึ่งฉันเคยใช้ลำดับของโน้ตสิบสองเสียง ในฐานะที่เป็นทำนองหลัก เมื่อฉันเริ่มประพันธ์เพลงด้วยกฎระเบียบบางอย่างตลอดเวลาโดยที่ฉันเตรียมการสิ่งต่างๆ ไว้มากมาย ในช่วงเริ่มต้นการประพันธ์ในแต่ละเพลงนั้น ฉันได้ทำการวิจัย และวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ต่างๆ แม้กระนั้นมันงานอีกจำนวนมากที่ฉันเขียนไม่เสร็จ ซึ่งมีแต่เพียงวัตถุดิบเท่านั้น" (Gorecki, บทสัมภาษณ์ไม่ตีพิมพ์โดย Trochimczyk, 1998 อ้างถึงใน Harley, J., Maja, T., 2001)

ต่อมาระหว่างช่วงทศวรรษที่ 1970-1980 เขาเริ่มก้าวออกจากดนตรีแบบโมเดิร์นนิซึม เขาเปลี่ยนลักษณะดนตรีที่เป็นแบบอวองการ์ด หันหลังให้กับดนตรีซีเรียลลิซึม และเสียงกระดังอย่างสิ้นเชิง เข้าสู่งานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่มีต่อสิ่งลึกลับ และเอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นแบบยุโรปตะวันออก รวมไปถึงลักษณะดนตรีที่ใช้ออร์แกนที่เรียบง่าย และการซ้ำของโมทีฟเล็กๆ ที่เป็นลักษณะดนตรีแบบมินิมอลลิซึม ขณะเดียวกันเขายังคงสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา และการเมืองการปกครอง

ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 ดนตรีของเขาเปลี่ยนแปลงไป โดยเริ่มจากบทประพันธ์เพลง *Ad Matrem* (1971) ไปจนถึง *Symphony No.3* (1976) และ *Beatus Vir* (1979) เขาใช้ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างความรู้สึก และความหมายของเนื้อร้อง ทั้งที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและประเพณีต่างๆ สำหรับสถาปัตยกรรมทางดนตรีของเขา เขาพยายามค้นหาแรงบันดาลใจจากดนตรีโปแลนด์ยุคก่อน อย่างเช่น บทประพันธ์เพลงที่เป็นแบบคอนดัคตัส (Conductus) จากศตวรรษที่ 13 และเพลงโพลีโฟนีจากศตวรรษที่ 16 ซึ่งเขาให้ความสนใจไปที่เพลงร้องโดยเฉพาะแนวทำนอง เนื่องจากความเรียบง่ายของเสียงประสาน และองค์ประกอบของพื้นผิว ดังนั้นวิธีการของเขาค่อยๆ เปลี่ยนจากลักษณะของเสียงที่กระดัง ไปสู่เสียงที่กลมกลืนมากขึ้น และพยายามหลีกเลี่ยงจากดนตรีที่ก้าวร้าวรุนแรงไปสู่รูปแบบของความสุ่มนุ่มลึกมากขึ้น

"ระหว่างทศวรรษที่ 1970 เขาประพันธ์เพลงอย่าง *Ad Matrem* (1971), *Symphony No.3* (1976) และ *Beatus Vir* (1979) ซึ่งราวกับว่าเป็นการรวมกันระหว่างสถาปัตยกรรม และจิตวิญญาณ อีกทั้งการรวมกันเป็นหนึ่งเดียวในดนตรีที่สวยงาม" (Consulate of the Republic of Poland., n.d.)

*Symphony No.3 "Sorrowful Song"* ประพันธ์ขึ้นปี ค.ศ.1976 เป็นบทประพันธ์เพลงที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก บทประพันธ์นี้เป็นเพลงร้องเดี่ยวเสียงโซปราโนซึ่งสามารถสะกดและดึงดูดผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ในด้านของตัวดนตรีมีการใช้โมด และสามารถพบโครงสร้างของทริยแอด รวมไปถึงความกระดังของเสียงที่เป็นแบบงานดนตรีร่วมสมัยอย่างมาก

"*Symphony No.3* (1976) ของ Gorecki แม้ว่าจะสัมพันธ์กับแนวคิดทางดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกับดนตรีของ Prokofiev แต่การพัฒนาปัจจัยที่มีข้อจำกัดต่างๆ เป็นการก้าวไปอย่างช้าๆ ราวกับว่าเป็นการสร้างขึ้นโดยเป็นการรวมของลักษณะเชิงซ้ำแบบ Mahler และนำปัจจัยต่างๆ ของดนตรีมินิมอลลิสท์กลับมาใช้อย่างไม่ยากนัก ..." (Watkins, G., 1988: 577-578)



ช่วงทศวรรษที่ 1980 บทประพันธ์เพลงของเขาเต็มไปด้วยความแตกต่าง ทั้งด้านอัตราความเร็ว ความหนัก-เบา ความหนาแน่น และความกระด้างของเสียงประสาน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ เมื่อนำมารวมเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการแสดงออกทางอารมณ์อย่างมาก สังเกตได้จากบทประพันธ์เพลง *Lerchenmusik* (1984) ไปจนถึง *Little Requiem for a Polka (Kleines Requiem für eine Polka)* (1993) บทประพันธ์เหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจาก Chopin, Beethoven และ Szymanowski โดยพวกเขาเป็นแรงบันดาลใจในด้านลีลา และจังหวะเพลงแบบพื้นบ้าน จังหวะหนักที่แข็งแรง มีคุณลักษณะของเสียงที่รุนแรง มีการซ้ำอย่างมั่นคงของเพลงต้นร่างจากดินแดนแถบทาตรา (Tatra) เสียงเคร้าของคราลิเน็ตแบบชาวซิลิเซีย เพลงเร็ว-แรงของจังหวะพอลก้า (Polka) แบบชาวเชคหรือซิลิเซีย

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า วิวัฒนาการทางสำนวนดนตรีของเขา แสดงให้เห็นถึงความเหนียวแน่นกับการค้นหาความจริงในการแสดงออกของอารมณ์ที่เป็นแบบฉบับของตัวเอง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางดนตรีของโปแลนด์ในอดีต ซึ่งเขามีรากเหง้าความเป็นชาวใต้ของโปแลนด์ หรือที่รู้จักกันว่าวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านของโปแลนด์อันเป็นมรดกตกทอดมาจากดนตรีศาสนาปรากฏอยู่ในสำนวนดนตรีของเขา อีกทั้งรูปแบบของเขาที่พยายามหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ทั่วไป และขณะที่ดนตรีของเขาจะมีภาพร่างของปัจจัยต่างๆ อย่างธรรมดามาก ไม่คำนึงว่าจะมาจากชาวชนบท หรือมาจากพิธีทางศาสนา ทำให้สิ่งเหล่านี้ได้รวมเป็นเนื้อเดียวกันในดนตรีของเขา

สำหรับเขา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเสมือนมรดกตกทอดอย่างแท้จริง จากบทประพันธ์เพลงที่เหมือนกับการเผาไหม้อย่างเพลง *Scontri (Collisions) Op. 17* (1960) ไปจนถึงบทประพันธ์เพลงที่สะท้อนให้เห็นถึงความโศกเศร้าอย่างเพลง *Symphony No.3 Op.36* (1976) และบทประพันธ์เพลงอื่นๆ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกลึกๆ ภายในตัวเขา ซึ่งก่อให้เกิดดนตรีที่เป็นแบบของเขาอย่างตรงไปตรงมา และมีผลต่อความรู้สึกภายในตัวเขาเอง

สำนวนดนตรีของเขามีลักษณะเฉพาะตัวอย่างมากในหลายด้าน สามารถพบได้ในงานของเขาจากบทประพันธ์เพลงที่มีเสียงครีโครมอย่างเพลง *Genesis* (1960) และบทประพันธ์เพลงช้า-เคร้า อย่างเพลง *Symphony No.3* ไปถึงบทประพันธ์เพลงที่มีทำนองซึ่งใช้โมดอย่าง *Three Pieces in the Old Style* (1963) และบทประพันธ์เพลงเร็วที่หูหรรอย่าง *Harpsichord Concerto* (1980) หรือแม้กระทั่งดนตรีที่สะท้อนถึงความศรัทธากับศาสนา เช่น *Beatus Vir* (1979), *Miserere* (1981) และ *Good Night* (1990)

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ และแหล่งที่มาในงานของเขา แสดงให้เห็นว่างานของเขาเกิดขึ้นจากความรู้สึกภายใน ซึ่งถูกกระตุ้นโดยวิถีทางของกายภาพ ภาวะความเป็นไปของปัจจุบัน รวมไปถึงภาวะจิตใจของมนุษย์ มาสร้างสรรค์เป็นดนตรีในแบบฉบับของตัวเอง

## สรุปลักษณะทั่วไปทางดนตรี

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะทางดนตรีในภาพรวมของ Gorecki สามารถพบแหล่งที่มาของแนวคิดต่าง ๆ ที่เขานำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งรวมไปถึงการแสดงออกถึงความรู้สึกต่าง ๆ ในงานของเขาด้วย บทประพันธ์ของเขาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงที่มาขององค์ประกอบในปัจจุบันต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังนี้

1. รับอิทธิพลจากอดีตในด้านวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านของโปแลนด์ โดยเฉพาะดินแดนแถบซิลิเซีย และดนตรีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา
2. วิธีการทางดนตรีไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์แบบดั้งเดิม
3. บทประพันธ์เพลงของเขาแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกภายในตัวเขา ซึ่งถูกกระตุ้นด้วยวิถีทางทางกายภาพ ภาวะความเป็นไปของปัจจุบัน รวมไปถึงภาวะจิตใจของมนุษย์

ส่วนลีลาดนตรีของเขาเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ดนตรีในช่วงแรกมีความแตกต่างกันอย่างมากกับลักษณะดนตรีในช่วงหลัง โดยสามารถแบ่งลักษณะทางดนตรีของเขาออกเป็น 2 ช่วง ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางดนตรีในช่วงแรก (ประมาณก่อนทศวรรษที่ 1970)
  - 1.1 ดนตรีเป็นแบบอวองการ์ด ที่เป็นดนตรีในแนวนุกเบิก
  - 1.2 บทประพันธ์เพลงมีลักษณะเป็นกลุ่มก้อนของเสียง ซึ่งเป็นการใช้เสียงที่กระดัง
  - 1.3 ดนตรีเอโทนาลที่ใช้เทคนิคของซีเรียลลิซึม
2. ลักษณะทางดนตรีในช่วงหลัง (ตั้งแต่ประมาณทศวรรษที่ 1970)
  - 2.1 ดนตรีมีลักษณะเป็นแบบมินิมอลลิซึม
  - 2.2 บทประพันธ์เพลงมีลักษณะการเสียงที่กระดังน้อยลง





## บรรณานุกรม

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2547). **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์(พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (ม.ป.ป.). **ทฤษฎีดนตรีศตวรรษที่ยี่สิบ I**. เอกสารอัดสำเนา.
- วิบูลย์ ตระกูลชัย. (2549). **มินิมอลริซึม (Minimalism)**. วารสารดนตรีรังสิต ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน. หน้า 47-55. ปทุมธานี: โรงพิมพ์ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Ammer, C. (1973). **Harper's Dictionary of Music**. New York: A Division of Harper & Row, Publishers,.
- Consulate of the Republic of Poland. (n.d.). **Composer. Henryk Mikolaj Gorecki, 1933-** [Online]. Available: <http://www.shef.ac.uk/uni/project/pc/page 25.html> [2001, 22 November].
- Cope, H. D. (1976). **New Directions in Music (2nd ed.)**. U.S.A.: Wm. C. Brown Company Publisher.
- Cummings, D. (1988). **The New Everyman Dictionary of Music (6thed.)**. London: J.M. Dent & Sons Ltd.
- Harley, J., Maja, T., (2001, 26 June). **Polish Music Center** [Online]. Available: [http://www.usc.edu/dept/polish\\_music/composer/gorecki.html](http://www.usc.edu/dept/polish_music/composer/gorecki.html) [2001, 22 November].
- Heymann, K. (2000). **Gorecki, Henryk (1933-)** [Online]. Available: <http://www.naxos.com/naxos/naxos.htm> [2001, 22 November].
- Jacobson, B. (1994). **CD. Cover**. Germany: n.p.
- Kennedy, M. (1966). **Oxford Concise Dictionary of Music (4th ed.)**. New York: Oxford University Press.
- Polish American journal. (n.d.), **Biographies. Henryk Mikolaj Gorecki**, [Online]. Available: <http://www.polamjournal.com/Library/Biographies/Gorecki/gorecki.html> [2008, 13 December].
- Sadie, S. (1995). **The New Grove Dictionary of Music and Musicians (Vol. One, Seven and Eighteen)**. London: Macmillan Publisher.
- Salzman, E. (1967). **Twentieth-Century Music: An Introduction**. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Schwarz, K. R. (1996). **Minimalists**. Singapore: Phaidon Press Limited.
- Watkins, G. (1988). **Sounding Music in Twentieth Century**. New York: A Division of Macmillan, Inc.
- Wikipedia, Redirected from Henryk Mikolaj Gorecki. (n.d.). **Henryk Gorecki**. [Online]. Available: [http://en.wikipedia.org/wiki/Henryk\\_Miko](http://en.wikipedia.org/wiki/Henryk_Miko) [2008, 8 October].
- Wikipedia, (n.d.). **Minimalism**. [Online]. Available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Minimalism> [2008, 8 October].
- Wikipedia, (n.d.). **White Noise**. [Online]. Available: [http://en.wikipedia.org/wiki/File:White\\_noise\\_spectrum.png](http://en.wikipedia.org/wiki/File:White_noise_spectrum.png) [2008, 12 December].